

2/8°

1398

A.

1. 9

2

1

A. 616. 8.

1. 5

2 | 8

1398

22 XII 0 - 284

K

Rozwuczenjo a modlitwy

za

jubilejski čas.

2/8°-1398

Spisat

J. Pusežanski.

Maticej Serbska
w Budyštu (Bauhen)
A knihownje Michala Gornika

Budyštin.

Z nakladom J. Pusežanskoho.

1875.

I.

Rozwucženjo.

Wjatschi džel jubilejskoho lěta 1875 je so hižo minyt. Sydom měšacom wošta našca diöcesa po swjerczi knjeza biskopa a tachanta Ludwika Forwerka wosprocžena. Hakle 27. julija bu nam nowy wyschski pastyr a ordinarius, tachant Franc Bernert postajeny, kiž je nětko ze swojim přenim pastyrskim listom, datym na dnju swjatoho Bartromja, a 16. njedželu po swjatkach wěrimym čitany, wozjewi, zo ma so jubilejski čas na dnju 8. septembra, t. j. na swjedženju naroda najzbožnišeje knježny Marije wotewricž. Dokelž móže so jubilejski wotpusk jeno junu dobycz, njestanje so pschez zapozdženjo wotewrjenja jubilejskoho časa ni-
komu duchowna škoda, wěrnny a dobry katolik namaka we nimale 4 měšacy trajacym jubilejskim lěcže čas a pschiležnoscz, pobožne skutki k dobyczu jubilejskoho wotpuska dokonjecž a tak wulke hnady sebi zaslužicž.

Mała knižka, kiž so nabožnomu serbskomu ludej tudy podawa, chce kóždomu we tym k po-

mocy bycž pschez krótke rozwuczenja, wotpusk a jubilejski wotpusk nastupace, kaž tež pschez modlitwy kotrež móža so pschi pschedpisanyim wopowtowanju cyrkwyje trjebacž.

1. Wo wotpusku.

Wotpusk je zwonka sakramenta pokuty wudželene spuszczenjo časnych khostanjow, kotrež bychmy, po hižo wodatym hrěšce pak tudy, pak we czisczu zapokucicž dyrbjeli.

Dwoje khostanjo je Boža sprawnosć na kóždy hrěch stajika: wěcžne, kiž we wěcžnym zatamanju wobsteji, a časne, kotrež ma człowjek na swěcze abo we czisczu woczerpjeć. Pschez hódnu spowjedž wujedna so hrěšnik z Bohom, jomu spuszczi so z winu hrěcha tež wěcžne khostanjo. Časne khostanjo abo k najmjeńšomuh džel tohosamoho pak ma kóždy hrěšnik sam njescž. Tak wuczi so we swjatym pismje. Bóh slubi Sadamej a Ševje wumožnika, kiž jeju a jeju potomnikow zas wujedna, ale wonaj buschtej z paradiza wustorczenaj a z hórkoszczemi, boloszczemi žiwjenja a ze smjerczu czěka khostanaj. Nathan, profeta Boži, wozjewi kralej Dawidej, hdyž bě tutón dwoji cžežki hrěch wobeschoł: „Njez je twoje hrěchi tebi wotewzał, tola pak twój syn smjercze wumrje.“ Bóh je kaž mudry nan. Hdyž džecžo cžežke rozhněwanjo želnoscziwje wuznaje, njezastorczi je, kaž snadž je jomu to hrozyl, ale woda zas, khosta pak je tola na khwilu, zo by je z tym wot nowoho rozhněwanja wottraschil. „Tež hrěchi

tamnych, praji s. Augustinus, kotrymž sy ty, Anježe, wodať, njewostajisch ty njekhostane.“ Časne khostanje móže nětko hrěšnik z pokutnymi skutkami, kotrež so wot spowjednika napołožeja abo kotrež sebi sam napołoža, a z podwolnym znjesenjom wschelakich horjow, kotrež jomu tón Anjez pschipoščeje, zapokuczič. Njeradzi so jomu, z tutym Božej sprawnosći dospołnje dosć činič we žiwjenju, změje to po smjerczi we čišću dorunacž, dofelž do njebes njepschińdže nicžo njeczište. We zapokuczenju časneho khostanja pschińdže čłowjekej cyrkej k pomocy z wudželenjom wotpuskow, pschez kotrež so časne khostanja spusćčeja.

Cyrkej Khrystusowa ma móc wotpuski wudželecž, dofelž schtožkuli wona wotwjaza na zemi, je tež wotwjazane we njebesach. Mat. 16, 19. Khrystus, bóžski založer cyrkwje, kotromuž bě wscha móc data w njebesach a na zemi, móžesche tola k pschikladej pokutnomu mordarjej na kschizu dospołny wotpusk wudželicž, a je tež swojej cyrkwi tusamu móc dať, kotruž wón mějesche. „Kaž je mije Wótc poštať, tak scžetu tež ja was“, Jan. 20, 21. t. r. z tejsamej mocu, kotruž je mi Wótc dať, wuhotuju tež ja was. Wot swojoho bóžskoho založerja je tak cyrkej móc dóstať, nic jeno we sakramencze pokuty hrěchi a wěczne khostanja wodać, ale tež zwonka sakramenta pokuty časne khostanja spusćčecž abo wotpuski wudželecž.

Wotpuski móže cyrkej wudželecž, dofelž ma njesměrnny poklad, ze zaslužbow Khrystusowych a

swjatyh wobstejacy, z kotrohož Božej sprawnosći dosć čini. Jezus Chrystus je mjenujcy swojomu njebjeskemu wótecy za nasche hrěchi dospołnje dosć činił, a je tež pschez swoje žiwjenjo, hórke čerpjenjo a boloscziwu smjercz za nas tak bohate zaslužby nahromadził, kiž ženje wotebjeracž njemóža. Tež swjeczi Boži, wosebje swjata knježna Marija, s. matrarjo a pokutnicy su pschez swoje krute žiwjenjo a boloscziwe martry sebi wjele wjacy zaslužili, hacž bě to k započćenju jich žiwjenja trěbne. Tute jich zaslužby pschiindu druhim stawam s. cyrkwy k wužitku, haj tesame wučinja z njesměrnymi zaslužbami Jezusowymi pschebohate poklad, kotryž je s. cyrkwi dowěrjeny, zo by wona z njoho swojim džecjom po jich zaslužbach sobudželila. Cyrkej nałožuje nětko tónle pschebohate poklad k wužitku swojich džeczi, k spomoženju wotemrjetych, zo by jich martry we čisću pschifrótschila a položila a k spomoženju žiwych, zo by jim pomhala, Božej sprawnosći dosć činicž. Z tym, zo cyrkej z dowěrjenoho poklada zaslužbow Chrystusowych a swjatyh tak wulke hnady wudžela, njespusczi jim wona winowatosć, za swoje hrěchi dosć činicž, njepodpjera na žane waschnjo liwkosć, dokelž jeno tamnym wotpuski wudžela, kotřiž ze želnosćiwkej wutrobu wěrnje pokutne skutki swěrnje dokonjeja, wjele wjacy budži pokutnoho ducha, pohnuwa k wujednanju z Bohom a zahorja k wěrnomu polěpschenju žiwjenja.

Wotpuski su dwoje: dospołne a njedospołne. Njedospołny wotpusk je tón, pschez

kotryž so jeno wěšty džěl za hrěchi zasluženoho
 časneho khostanja spusćeži. Njedospołny pak
 mjenuje so tamny wotpusk, pschez kotryž so cyle
 časne khostanjo spusćeži, kiž by hrěšnik po
 hižo wodatych hrěchach hišćeje woczerpjecz měl.
 Ze potajkim něchtó tak zbožowny, dospołny wot-
 pusť w počnej měrje dobycz, runja so jenomu
 wotrosczenomu, kotryž je runje s. kšćeženču dó-
 stať. Na nim njenamaka so nic jenož žadny
 hrěch wjac, ale tež jeho dołh je Božej spraw-
 nosćeži dospołnje wuplaczeny. By-li wón we je-
 nym tak zbožownym wokomifnjenju wumrjet, by
 so wón hnydem k wužiwanju wěcznych wjeso-
 łoscžow pschipsućežil, a njeby trjebať martry
 cžiscža wustacz. Mjez dospołnymi wotpuskami
 je najwosobnišči a najswjatocžnišči jubilejski
 wotpusť.

2. Wo jubilejskim wotpusku.

Jubilejski wotpusť je dospołny wotpusť, ko-
 tryž swjaty wótc kóžde 25 lět, abo pschi wažnych
 podawkach wudžěla, pschi cžimž so spowjednikam
 wosebita móć we nastupanju slubow a zdžerža-
 nych hrěchow wudžěli.

Wupisa so jubilejski wotpusť dla wěštych
 wažnych podawkow, kaž pschikładej pschi wuzwo-
 lenju nowoho bamža, pschi wažnych naležnosćach
 swjateje cyrkwe, pschi pschiležnosćeži powšitkow-
 noho koncila, mjenuje so tajki wotpusť wurjad-
 ny jubilejski wotpusť. Posledni wurjadny
 jubilejski wotpusť bě tón, kiž bě s. wótc Pius IX.
 11. hapyła 1869 wudžělit, zo by so Boža po-

moc k zbožownomu dokonjenju Watifanskoho kon-
cila wuprošyla.

Jubilejski wotpušk, kiž so kóžde 25 lět wu-
dželi, móže so tak porjadny jubilejski wotpušk
mjenowacž. Wón traje cyłe lěto. Hižo pola
Židow namašamy pschedznamjo jubilejskoho lěta;
bě po Móžzesowym zakonju kóžde pjeczdžesate
lěto, kiž so tež jubilejske lěto mjenowasche.
W nim mějachy so wschelake we 50 lětach na-
state njerunosče we nastupanju časnych kubtow
wurunacž. Štóz bě we tutym času swoju
swobodnosč zhubit, dósta ju wróczeny; štóz bě
swoje kubta pschisadžit abo pschedolžit, pschińdže
zas k nim, dołh so jomu spusčezi. We kšče-
scžanskich časach ma jubilejske lěto we duchow-
nych naležnosčach podobne wěcy wuskutkowacž,
kaž židowske we nastupanju časnych naležnosčow.
Cžłowjekojo, kiž su pschez wobeńdženjo cžěžkoho
hrěcha swobodnosč džeczi Božich zhubili a do
wotrocžstwa djabola pschischi, kiž su zhubili we-
sobne kubto swjatosčaceje hnady Božeje, dyrbja
we času jubilejskoho lěta so naležnišcho hačo
we druhim času napominacž, zo bychu so wěr-
nje z Bohom wujednali, tamne duchowne kubta
sebi zas dobyli. We hnadownym času jubilej-
skoho lěta ma so jim k tajkomu swjatomu skutkej
tež wjac pschiležnosče poskicžecž, wujednanjo
z Bohom pschez bohatschu podpjeru cyrkwe
položicž.

Podpjera, z kotrejž cyrkej we jubilejskim
lěcže wujednanjo z Bohom polóži, wobsteji wo-
sebje we tym, zo maja spowjednich wjetschu

móc. We času jubilejskeho lěta móža woni hrěchi a cyrkwinke khostanja spuszczyć, wot kotrychž móža we druhich czasach jeno biskopja abo bamž wotwjazacž. Wosoby, kaž stawy duchownych rjadow, kiž maja hewať wěstych spowjednikow wot swojich pschedstajenych postajenych, maja we času jubileja wjetschu swobodnosć we wuzwolenju swojich spowjednikow. Wěste jednore sluby, kotrež móže hewať jeno biskop abo bamž do druhich dobrych skutkow pschewobroczyć, móže kóždy spowjednik pscheměnicž. Wulku podpjeru we wěrnym wujednanju z Bohom pať namaka tež kóždy we pobožnosćach, kotrež so najbóle wot cyrkwe we tymle času dokonjeja. Wot cyrkwe pschedpisane pobožnosće, kaž nutrne modlitwy jednotliwych kšesćanow zamoža wot smělnosće Božeje bohate hnady za cytu cyrkej kaž za kóždoho wosebje naprosycž.

Wotpuski drje je cyrkej we wschitkich czasach wudželata, jubilejski wotpusk pať je bamž Bonifac VIII. přeni krocž we l. 1300 wudželil a pschi tym postajil, zo ma jubilejske lěto so kóžde sto lět wróczyć. Wulke cžródny pobožneho ludu pschińdžechu do Roma, zo bychu z dokonjenjom pschedpisanych dobrych skutkow dospołny wotpusk dobyli; dokelž tehdom móžesche so jubilejski wotpusk jeno z wopytanjom cyrkwjow ss. Pětra a Pawoła dobycž. Bamž Klimant VI. pschikrótschi na próstwu Romskich čas wot jenocho jubileja k druhomu a postaji, zo njebychu cyte splahi wo hnadu jubileja pschischli, zo by so tesame kóžde 50 lět wospjetowało, a pozdžischo bu tónle čas

na 33 lět pschifrótscheny. Bamž Pawoł II. postaji pať skónčnje we lécze 1470, zo ma kóžde 25. lěto jubilejske lěto bycž. A pschi tutym postajenju je tež zwoštato.

Jubilejske lěta buchu we Romje prjedy z wulkimi swjatocžnosćemi swjeczene. Ze wschěch dželow katholicoho swěta pschińdzechu wulkotne sły pobožnych wěrimych do Roma, njesechu ze sczerpnosću wschitke wobcžežnosće dalokoho pucza a strachi, kotrež ma dlěšce pschebywanjo we cuzym, pschepjelujenym měscze. Wjele jich běšce, kiž dyrbjachu, dokelž we hospodach města njenamachu, wonka na polach pschenocowacž. Z hnujomnej pobožnosću dokonjachu wschitke k dobycju jubilejskoho wotpuska pschedpisane skutki. Bozdžišcho pať bu pucžowanjo do Roma wschelať wobcžežene a pobožni wěrimi wužiwachu dowolnosć bamžow, po kotrejž móžesce so jubilejski wotpusk po skónčanju jubilejskeho lěta we Romje tež pschez cyte pschichodne lěto na wschitkich druhich městach katholicoho swěta dobycž.

Poslenje jubilejske lěto, kotrež so swjatocžnje swjeczesce, bě w l. 1825 za Rom a we na to scžěhowacym lécze w druhim kšescžanskim swěcze. Někotryžkuli suadž so hišcže na nje dopomni. We lécze 1850 pať běchu swětowe wobstejenja tať zrudne, a hłowne město kšescžanstwa, Rom pschez lědma skónčenu revoluciju tať zmuczene, zo s. wótc Pius IX. powšchitkowne wobdželenjo a bohate plody jubileja wocžakowacž njemóžesce, tohodla njebu jubilejske lěto swjeczene. Tež lětsa njemóžachu so won-

łowne cyrkwinste swjatočnosťe, pod kotrymiž so jubilejske lěto hewał wot bamža samoho wotewri, dołonjecz. Je džěn tola bamž sam 5 lět dołho hižo jaty we swojim hrodže, město Rom we moch njepšhecželow cyrkwyje a tač njemóža so wěriwi katolskoho swěta k wopytanju s. města pscheprosycz.

Tola pač chcyšce s. wótc tónkrócž bohate žohnowanja a wulke hnady jubileja katolskomu swětej pschibrocžicž, je tohodla patoržicu zańdženoho lěta z wosebitym japoschtolskim pišmom wozjewił, zo je lěto 1875 jubilejske lěto a postajił, pod kajkimi wuměnjenjemi móže so jubilejski wotpusk we nětežišchich wobstejenjach swěta dobycz. Wón sam we spomnjonym pišmje praji: Sebi rozpominajo wschelake hubjenstwa, kotrež cyrkej tkócža, pilne prócowanja jeje njepšhecželow, kiž chcedža Khrystusowu wěru z wutrobow człowjekow wuforjenicz, so dopomnjo, zo mamy so pschi hromadženju tač wjele hubjenstwa czim naležnišcho za tym staracz, zo by wěra, nabožnosť a pobožnosť so wobkrucžila a kczěła, zo by so duch modlenja pěstonił a rozmnožił, zo bychy hrěschnicy k polěpschenju wjedzeni byli, hrěchi pschez pobožne skutki so wujednate, wosebite plody to, kotrež jubileum pschinjese: smy za to měli, zo so wulka dobrota, so rozemi, tač kaž je we nětežišchich wobstejenjach móžne, kšchescžanskomu luděj zapowjescz njesmě. Njech tač styschi cyła wojowaca cyrkej nasche słowa, z kotrymiž k powyschenju cyrkwyje, k swjatosčženju kšchescžanskoho ludu a k czescži Božej powšchitkowne a wulke

jubileum, kotrež ma cyłe pschichodne lěto 1875 tracź, wupisamy a wozjewjamy. My wotewrimy tamny njebjeski pokład, kiž je nastal ze zaslužbow, czerpjenjom a poczynkom knjeza a jeho knježniskeje maczerje a wschitkich swjatyh a kiž je wot spoczerja cźłowjeskeho zboža naschomu zastaranju dowěrjeny.

Tak ryczi s. wótc a woczafuje rjane płody wot hnadowneho lěta. Dospołne wobnowjenje žada sebi cyły swět. Wulki džěl cźłowjetow je na Boha zabyl, wot njoho so cyłe dželik. Surowa njewěra a bohazabycziwoscź je we stajnym pschibjeranju. Tak jara je swět zaslepjeny, zo namocne potkocžowanja cyrkwinkeho a nabožneho žiwjenja, kaž so nětko we tak wjele krajinach stawa, wojowanjo za zdžěłanosć mjenuje, hačo by so cyrkej zdžěłanosćzi pschecziwjała. Z pschibjeranjom njewěry wotebjeraja tež dobre poczynki. Požadoscź mjaso, požadoscź woczow a pycha žiwjenja knjeza we swěcze a maja wjele podwolnych poddanow. Z jich zrudnym knježstwom pak pschibjera khudoba a kóžde druge hubjenstwo a tež wschelakore njechmanstwo. Cźłowjeske towarstwo so z kóždym lětom bóle kazy a z bojoscžu jeno móžemy na pschichodne cžasy myslicž, jelizo so nětcžiske wobstejenja k lěpschomu njewobrocža, jelizo so njewobnowi woblicžo zemje.

A z cžim je tele wobnowjenje móžne? „Ty wupósczelesch swojoho ducha a wobnowišch woblicžo zemje“ modli so kral David (psalm 103). Swět njemóže so sam wobnowicž; wobnowjenje a

polěpschenjo dyrbi so stacž pschez Duchu swjatoho, wot tamnoho Ducha, kiž praji: „Hlej ja wobnowju wschitko“. (Zjewj. 21). Duch swjaty bydli we swjatej cyrkwi, wona wudžela joho hnady, a tesame njewudžela wona ženje bohatscho hačo we časju jubileja a tohodla je tónle čas jara spomožna pschiležnosć k wobnowjenju swěta; wón słuži k wožiwjenju wěry, k swjatoscženju žiwjenja, k wróčenju zbožowniškich wobstejenjow we swěće. Chcemy potajkim hnadowny čas jubilejskoho lěta wužić k dokonjenju bohospodobnych skutkow a kóždy po swojich mocach pschinowacž, zo bychu bohate spomožne płody za wěrne zbožo čłowjstwa we nim zrawite.

3. Dobre skutki, kotrež su k dobycžu jubilejskoho wotpuska pschedpisane.

Wowschitkowne wuměnjenja, pod kotrymiž móže so jubilejski wotpusk dobycž, su wot s. wótcy postajene; tola smě je kóždy biskop po wobstejenjach swojeje diöcesy we njeważnych wěcach pscheměnjecž a položecž. Nascy wyschšcy pastyr je we pastyrškim liscze scžěhowace postajič.

- a) „Dostojne dóstacžo swjateju sakramentow pokuty a wołtarja. Džěcžom, kotrež drje so spowjedaja, ale k Božomu blidu hišće njekhodža, smě so wot spowjednikow na město dóstacža swjatoho woprawjenja drubi dobry skutk napołożicž.“
- b) „Wopytanjo ščtyrjoch cyrkwjow na měsće bydlenja, abo hdžež, kaž najbóle we nashich tukrajnych wosadach, jenož jena cyrkej abo

zjawna křapala so namaka, štyřkróčné wopytanjo jeneje a tejesameje, na pjatnacźich njeposřednje abo z pšchetorhujenjom po sebi scźěhowacych dnach. Tola tajkim, kiž su pšchez městne abo paršonske wobstejnoscze zadzewani, wopytanjo cyrkwe na runje spomnjene waschnjo dopjelnicž, je dowolene, městnu (wosadnu) cyrkej abo zjawnu křapalu na pjatnacźich njeposřednje abo z pšchetorhujenjom po sebi scźěhowacych dnach jedyn krócž wopytowacž a tohole wotpuscženja dla smělny dar křudym abo za dobroczerške wotpohladanja po swojim zamoženju wotedacž. Wysche toho dostawaja spowjednikowje polnomóc, tajkim wěrimym, kotsiž we swojich wobstejnoscžach wopytowanja cyrkwe ani we tutej pomjenšenej měrje dokonjecž njemóža, hišcže daliche položjenja we nastupanju města a mnohoscže cyrkwinych wopytowanjom z napolženjom dobrych skutkow pobožnoscže, křešćanskeje miłoscže abo sebjezapřecža dowolicž. Wopytanjo cyrkwe, kotrež je hižo hewať porucžene, njemóže haťo dopjelujenjo wuměnenja k dobycžu wotpuska płacžicž.“

- c) „Pšchi wopytowanju cyrkwe k dobycžu wotpuska, abo pšchi wšchěch hewať wosebje napolženych modlitwach, maja wěriwi po porucžnoscži swjatoho wótca so modlicž za nadobytwanjo nascheje swjateje cyrkwe, za jeje widžownoho wjedžiczerja, za pšchezjenoścž we wěrje bjez rozsčezěpjenja a přocža, za

rozswětlenjo tych, kotsiž su we wěcach spomozjenja we błudze, za měr a pschezjenoscž mjez kšesćanskimi wjerchami a ludami.“

„Dokelž slubjeny wotpusk so njeby dobył, hdy by něchtó posledni k tomu trěbny skutk we swjatosćacej hnadze njedokonjał: dha so wěriwi dopomnjeja, zo bychu so za to starali, a po potrebnoscži tohodla hišćeje junu prjedy so spowjedali.“

To su tamne skutki, kiž ma kóždy k dobyczu jubilejskoho wotpuska swěrnje dokonjeć. Pschi dokonjenju poslenjoho skutka dobudze so wotpusk a tohodla so žada, zo je tehdom kóždy z Bohom wujednany, we swjatosćacej hnadze Božej.

Schtóž ma cžežki hrěch na sebi, njemóže žadyn wotpusk, potajkim tež nic jubilejski, dobyć, dokelž časne khostanjo so tola njemóže cžłowjekeje spusććicž, kotromuž so hišćeje wěcne khostanjo njeje wodało. Schtóž chce dospołny wotpusk dobyć, dyrbi tež wschu pschimisnosć k kóždomu, tež snadnomu hrěchej we sebi moricž. Kóždy ma so tohodla ze wschej prócu a swědomitosću k hódnej spowjedži pschihotowacž, wosebje wo hnadu dospołneje želnosće prosycž.

Pschi wurjadnych jubilejach pschedpisuje s. wótc tež najbóle posćenjo a jałmožnu. Pschi porjadnym so to nježada, najskerje tohodla nic, dokelž bu tesame pschi joho zawjedženju jeno we Romje swjeczene, pucžowanjo a pschebywanjo we Romje pał běsche samo hižo ze wschelakorými woporami zjenoczene. Hdych pał so to runje nježada hafo wuměnenjo, pscheprosy s.

wótc wšchěch wěriwych k tomu. Wěšće je k radženju, zo by kóždy we času jubileja k najmjeńšomu jedyn počny počny džen sebi na-połožik a we cyłym swjatym času jědže a picža a druge hewať dowolene wjesela z wulkej poměrnoscju wužiwať.

Jubilejski wotpusť drje móže so jeno junu we jubilejskim času dobyč, tola směmy tutón jedyn wotpusť sebi samym a tež k hudy m duscham we cžiščju pschibrocžicž.

Hako skóncžne napominanjo, jubilejski čas hódnuje k swojomu spomoženju wužicž, podam rjane słowa, z kotrymiž s. wótc swoje pastyrské pišmo skóncži:

„Wam, džěcži katholickeje cyrkwe, płacži moje słowo, was wšchitkich z wótcowskej luboscju napominajo, zo byšće tule pschiležnosć k dobyčju jubilejskeho wotpuska tať wužili, kaž to wěrne prócowanjo za waschu lžbóžnosć sebi žada. Zeli hewať hdy, dha je nětko, lubowane džěcži, nuzna wěc, swoje swědomje wucžiscžicž wot morwych skutkow, wopor sprawnoscže woprowacž, wěrne płody počuty pschinjescž, we sylzach sycž, zo bychmy we wjeselu žnjeli.“

II.

Modlitwy.

Knjaza Serbska
w Budystule (Banja)
A knihownje Michala Gornjaka

A dobhezu jubilejskoho wotpuska ma kóždy pschi wopytowanju chrkowow so modlicz po mēnjenju swjato-
toho wótea za powschitkowne naležnosće cykoho kische-
sczanstwa. Modlitwy same njejsu pschedpisane. Dosaha
tež, hdyž něchtó we tamnym wotpohladanju pjeć
wóteže najchow a pjeć Strowa = sy = Marijow
spěwa. Tola pał budža, kaž so nadžiju, sežehowace
modlitwy, kotrež sym za nabožny serbski lud po němskich
knižkach zestajał. z wužitkom so trjebacz móc, hdyž so
z frutej dowěru a nutrnej pobožnosću dokonjeja.

Na puczju do cyrkwyje.

Wubudž dobre mēnjenje, hdyž dom wopuschežiš
a praj:

We mjenje Boha Wótea, kiž je mje stwo-
rił, a Syna, kiž je mje wumožil, a Ducha
swjatoho, kiž je mje swjatoscził, chcu tónle po-
kutny pucz nastupicz. Daj mi Božo twoju
hnadu, zo jón derje a pobožnje dokonjam k two-
jej cžesczi, k swojomu spomoženju a k wužitku
twojeje swjateje cyrkwyje.

D mój swjaty jandželo pěstonje, pšchewodžej a podpjeraj mje. Swjata Marija, moja macer, požohnuj mje a podpjeraj moju modlitwu z tvojim luboscziwym zastupjenjom. Amen.

Na puczu do cyrkwe njeměj njetrjebawsche a nje-
wužitne rozrokwjenja a bjeť so na kězbu pšched kóž-
dym rozpjerščenjom. Rozpomni sebi wjele wjac
swjate wotpohladanjo a we wutrobje so modli; po-
zběhni so tak k Bohu z krótkimi pobožnymi hróncz-
kami kaž: „Směl so nade mnu o Božo. D
mój Žězuso, budž mi miłoscziwy. Skódkla
wutroba Marije, budž moje wumoženje. Bój-
ska wutroba scziń, zo tebjje pšchecy bóle lu-
buj“ atd.

Wšchi přenim wopytanju cyrkwe.

Wšchi zastupjenju do cyrkwe wokrjep so ze swje-
czenej wodu a modli so:

Wuczišcž mje wot mojich hrěchow wschoho-
mócnny a miłoscziwy Bóh Wótc, Syn a Duch
swjaty. Amen.

Poklať pobožnje a čžescžui ponižnje swojoho zbóž-
nika we najswjecišchim sakramencže wóltarja prajo:

Budž křwaleny Žězus Křrystus we najswje-
czišchim sakramencže wóltarja.

Prosch potom Ducha swjatoho wo rozswětlenjo:

Pšchińdž Ducho swjaty, rozswětli mój ro-
zom a zahor' moju wutrobu z wohenjom twojeje
luboscže!

We Duchu podaj so na wolijowu horu, wošo-
schej we duchu twjerdu skaku, na kotrejž je twój
bójski zbóžnik we smjertnym strasche so modliť, a do-
konjej scžehowacu modlitwu.

Modlitwa k czerpjacomu zbóžnikej:

Wschohomócnny, wěcžny Božo a Wótcze, njewufakniwe žórto wscheje miłosće! ty njewotpo-
kazasch tež najnjehódnischich hrěschnikow, hdyž k
tebi pschińdu, ale ty wucziscžisich jich wot wschit-
kich hrěchom. Glej, ja khudy hubjenny hrěschnik,
derje wjedžo, kač cžežke winy sym wobeschoł,
wuznaju z rozkatej wutrobu a we duchu poniž-
nosće, zo sym so pschecžimo tebi, mój Božo,
pschegara njedžakowny wopokazał a na wschela-
fore waschnjo tebję rozhněwał. Ale nětko pschińdu
k tebi we tymle hnadownym času, klecžu želno-
scžimje psched tobu a proschu tebję wo miłosć.
A dokelž nicžo njewobsynu, z cžimž bych tebi za
swoje tač cžežke hrěchi zarunacž móht, hačo naj-
swjecžishe žiwjenjo a cžerpjenjo twojoho syna,
wopruju tebi za wschitke swoje hrěchi, kiž sym
z hrěschnym spodobanjom swojeje wutroby abo
z hrěschnym pschizwolenjom swojeje wole wot
džęcžacych dnow hač do tuteje hodžiny wobeschoł,
pschez stódku wutrobu Žezusowu a móc Duchu
swjatoho tamnu najdospolnišcu luboscž, z ko-
trejž je tónle twój jenorodženy syn cžłowjesku
naturu pschizwał a we tsi a tsichyži létach tač
wjele prócy a džěła, tač wjele hórkosćow a cžer-
pjenjom wustak.

Wosebje wopruju tebi tamnu stysknošč a zru-
dobu, kotruž chcyshe wustacž, hdyž prajeshe:
„Moja duscha je zrudna hač do smjercže.“
Ja wopruju tebi joho krmawy pót, kotruž syl-
nosć luboscže a boloscže joho swjatomu cžětu
wutkóčži, z tamnej tsikróčžnej modlitwu, kotruž

we swojim smjertnym strasche k njebju sczelesce. Za woprju tebi wohańbjenjo, kotrež je twój bójski syn pschi swojim zajeczu na wolijowej horje, pschi wusměšchowanju a hanjenju, pschi storkanju a biczu do woblicza we domje Annasa a Kaifasa wot hrubych wojakow mustać dyrbjał. Tuto wschitko tebi woprju ze sobuželnosczu a dźakownosczu a proschu twoju njewuprajomnu dobrocziwoscź, zo by mje pschez móc a zaslužby tutych czerpjenjom wot mojich hrěchow wuczišćicź a mje tebi cyle spodobneho sczinić chcył. Amen.

Na to dołonjej tele schtyri próstw.

1. Za swjatu cyrkej.

D najdobrocziwšchi Jezuso, kiž sy sebi swoju swjatu cyrkej hačo njewjestu wuzwolil a z tajkej luboscju ju lubował, zo sy za nju krej a žiwjenju dał: ja proschu nětko ze wschitkimi swěrnyimi wěrnyimi cyłje zemje twoju najluboscziwšchu wutrobu, zo by swojej swjatej katolskej cyrkwi měr a pokoj popscheć, ju zašitacź, zjenoczić, powyschicź a wjesć chcył na cyłym iwěće. D hlej tola, najsmělnišchi zbóžniko, kač surowje so wot wschelakich pschesczěhanjom cześnosći! Hlej, kač zazłobjenje su so mocy hele pschecziwo ni zběhnyłe. D njepschidaj, zo bych ju tute pschedobyle, ale zamołwjej a zdžerž ju z twojej wschohomócenej ruku. Hlej, najdobrocziwšchi Jezusu tež, kač wschelačo so Bože služby zakonžēja, kač jara so njedžele a swjate dny wonjeswjecžēja, kač khróble so twoja bójska wěrnosć přeje a wusměchuje, kač surowje so twoje

ſwjate mjeno hani, kaſ wjele cźłowjekow ſu tež ſpóznaczo Boha docyła zhubili. Bóſzczel toho- dla pilnych a njeſprócniwych dźěłaczerjow do twojeje winicy, zo bychu ju wobdźělali, roz- ſchěrjeli a bohate płody hromadźeli. Daj wſchit- kim twojim wěrnyim huadu, zo bychu twoju ſwjatu cyrkej poſtuchali, jeje kaźnje wobkědźbo- wali, džen wote dnja we dobrym pſchibjerali k doſpołniſchomu pſchekraſnjenju twojoho ſwjatoho mjena. Amen.

„Wótcže naſch“ — „Stroma ſy Marija“
— „Gjeſcź budź Bohu“ atd.

2. Za wobroczenjo błudnowěrnych a njewě- rnych.

O najdobrocźiwſchi Žězuſo! wěrne ſwětło k rozſwětlenju wſchitkich ludow, ja proſchu we najhlubſchej poniźnoſczi a z najnutrniſchej žado- ſczi njeſkóncznu ſmělnoſcź twojeje najluboſcziw- ſcheje wutroby, zo by hnadnje pohladał na za- hubjenjo taſ wjele duſchow, kotrež wot ducha kźě a błudnych wucźbow zaſlepjene, we cźmi błuda a njewěry ſo namaſaja. Móžeſch ty, najmiłó- ſcziwſchi Žězuſo, zahubjenjo taſ wjele duſchow, kotrež ſy ty z twojej drohej krewju wykupił, hiſchcže dlěje znjeſcź? Dopomů ſo, najlubo- ſcziwſchi Žězuſo, kaſ wjele ſy k jich ſpomoženju dołonjał, kaſ wjele ranow ſebi k jich wumoženju nabicź dał, kaſ wjele bolocźow wuſtał. Toho- dla proſchu tebje z cytej twojej ſwjatej cyrkwju a pſchez móc twojoho hórkooho cźerpjenja a wu- mrjecźa, zo by ty duſche cźłowjekow wot wſchit-

lich tutych bludow dospolnje wumozik, a zasakte wutrobny njewerimych a bludnowerimych pschez twoju swjatu hnadu k prawej werje wobrocik. Amen.

„Wótcze nasch“ — „Strowa sy Marija“
— „Čžescz budz Bohu“ atd.

3. Za mēr a pschezjenošč ludow.

O najstódschi Žězuso, spoczěrjo a lubowarjo mēra a pschezjenošč, ze wschitkimi džěczimi twojoho mēra na cyłej zemi proschu twoju milosč, zo by ty wschitkim kšchescžanskim wjerčam a ludam wērny mēr a pschezjenošč popšhecž chcył, zo by twoja swjata cyrkej bjez wschoho zadžewanja k twojej Božej čžesczi a k spomoženju kšchescžanstwa tebi služicž mohła. Dopomni so, o Žězuso, kał wjele njewinowateje krweje so we wójnach pschelije a kał wjele čłowjekow pschez to na čžele a duschi k zhubjenju du. O najlubosčiwšchi Žězuso, kiž mēr a pokoj wysche wschoho lubujesch, a jon tohodla tał husto swojim wučownikam pschejesche: ja proschu njewuprajomnu lubosč twojeje wutrobny, ty chcył wschitkim kšchescžanskim ludam a wjerčam twój mēr popšhecž a jich ze zwjazkom kšchescžanskeje pschezjenošč zjenocžicž, zo by twój lud we mērje a pokoju swoje zbožo skutkował, we twojej swjatej službje so wobkrucik a zwostat. To chcyła nam popšhecž twoja nješkóncžna smělnosč a dobročiwosč. Amen.

„Wótcze nasch“ — „Strowa sy Marija“
— „Čžescz budz Bohu“ atd.

4. Za swjatoho wótea.

O najwyschshi a wěczny pastyrjo Žězu Khrystcže, ja poručam tebi twojoho naměstnička na zemi, našchoho swjatoho wótea. Wodž, rozswětli, posylnuj a podpjeraj joho, ze by twoju swjatu cyrkwej po twojej woli prawje a derje wjesčž mohł.

Zařitaj, wumož a zachowaj joho a daj jomu docžakacž dobyčžo a měr twojeje cyrkweje; wo to proschu ze wschitkimi swěrnymi džěczimi twojeje cyrkweje z najkručiškej dowěrnoscžu twoju najsmělnišchu wutrobu.

Tohodla wobrocžam so ja tež k twojej najswěrnischej wutrobje, o njewoblařowana knježna a macž Boža, Marija, a k tebi, swjaty Josefje, kiž sy našch wótc a zařitař. Zastupujcže joho z wosebitym zařitom tež swjaty arcjandželo Michale, swjecži japoschtolowje Pětrje a Pawole, swjaty Jano a wschitey lubi jandželojo a swjecži.

„Wótcže našch“ — „Strowa sy Marija“
— „Čžesež budž Bohu“ atd.

Bo měnjenu swjatoho wótea njech so potom modli scžehowaca

5. Modlitwa wo swěru k wěrnej katholickej wěrije.

Najškódschi Žězuso, bójski wučerjo, kiž sy zle wotmyslenja, z kotrymiž farisejowje husto k tebi pschistupichu, spóznał a zadžěwał; zadžěwaj tež zle wotpohladanja bohazabycžiwych a wschitkich tamnych, kotsiž z lesnymi słowami twój lud wojebacž a zaslepčž so prócuja. Rozswětluj nas wschitkich twojich wučownikow ze swětkom

twojeje hnady, zo njebychmy so zawjesć dali pschez lescź mudrych a wuczenych tutoho swěta, kiž swoje straschne a schkódne wucžby wschudžom rozsčěrjeja, zo bychu tež nas za swoje bludne wucžby dobyli. Daj nam móčne swětlo wěry, zo bychmy złe wleczenja spózuali, wěrnoscze twojeje swjateje cyrkwe kručze wěrili a wucžby jeje njepscheczelow wobstajnje wotpořazali. Amen.

„Wótcze nasch“ — „Strowa sy Marija“ — „Čžescź budź Bohu“ atd.

6. Próstwa k swjatym a zastupna próstwa za wotemřetnych.

Dopomni so najpriedy we žiweje wěry, zo stawy jeneje swójbny abo wobydlerjo jenoho domu pschez wužsche naturske zwjazki mjez sobu zjednoczeni njejsu, dnyli my pschez pscheznaturstu hnadu naschoho zbóžnika we lubosczi ze stawami so zradowaceje cyrkwe we njebjesach a čžerpjaceje cyrkwe we čžisczu. Młodli so taž z dowěru scžěhowace modlitwy:

O Marija, najrjeńšcha zřoba cyrkwe, jeje slawa, jeje wjesoloscź a najstóřšcha nadžija, zařitaj, řaž sy to pschecy čžiniła tež we tutych naschich dnach swjatu řatholsku cyrkej, zo by pschez twoje macžeriske zastupowanjo pschecy nowe dobycža hnady swjecžila, zo by džeń wote dnja mnohoscź jeje swěrných džěczi rostka, kiž Žězusa Řhrystusa twojoho syna hařo wěrnoho Boha a wěrnoho čžłowjeka zuaja a čžescža a tebję hařo joho řnježniřku macž lubuja, kiž sy wot wschoho řpocžatka psched řoždym blecžkom řřěřha řařitana wostaka. Amen.

Řsi řrócź „Strowa = sy = Marija“.

Swjaty Jofesje, wjercho swjateje swójby, zakitarjo cykeje swjateje cyrkwe, wosebity patrona kšesczanskich swójbow! Džerž a zachowaj pschez twoju mócnu zastupnu próstwu wschitkim kšesczanskim swójbam, wosebje tež mojej, njebjeski pořad praweje katholickeje wěry, njezranjeneje čistoty a pschezjeneje luboscze, zo bychmy wschitcy we huadze Božej hač do kónca wobstajni byli, a pschez zbožnu smjercž do wěčnych wjesoloscžow našeho knjeza Žezusa Khrystusa, kiž bě twojej luboscziwej starosczi dowěrjeny, pschischi. Amen.

D swjaty arcjandželo Michale, dobyčerski wjedźiczerjo njebjeskih syłow!

D swjaty Pětrje, na kotrohož je tón knjez swoju cyrkej twarił, a ty swjaty Pawole, wozjewjerjo wěrnoscze po clym swěcže!

D swjeczi japoschtolowje, martrarje, wuznawarjo a knježny, wosebicže wy swjeczi patronowje nascheje biskopskeje wosady, našeho kraja a tuteje cyrkwe, pomhajće nam ze wschitkimi jandželemi a zbožnymi duchami pschez wasche njebjeske zastupowanjo, zo bychmy pschez njeskónčnje zaslužby a wschohomócnu huadu našeho a waschoho Boha a zbožnika Žezusa Khrystusa wujednanjo, huadu a pokoj a wěčnu zbožnosć dóstali. Amen.

„Wótcže našch,“ — „Strowa sy Marija.“

Směl so tež, o najmiloscziwšchi Žezuso we tutych dnach huady a smělnoscze, we bohatej měrje nad kħudymi duschami, kiž so hiscže we čistocu džerža a za kotrež sy ty cžłowjesku naturu

pschizak a najbolszcziwšchu smjercz mustak. D
pohladaj na jich mocnu žadoscz; wustyšch próstwy
twojeje swjateje cyrkwe, a spuszcz jim křo-
stanja, kotrež maja hiščeze woczerpjecz. Moc
twojeje swjateje krewje njech pschindze k nim,
njech je wošchewi a wuczisczi a wumoži a njech
je dowjedze do kraja swětka a wěcznoho wotpo-
czinka. Amen.

Na to modli so za křude dusche hiščeze psalm 129.

Z hlubiny wołam so k tebi, o Knježe —
Knježe wustyšch mój hlós.

Twojej wušchi njech kědžbujetaj na hlós mo-
joho wotprosčjenja.

Zeli na njesprawnosče spominasch, o Knježe,
Knježe, ščo wobsteji?

Dokelž je pola tebje wodaczo a twojoho za-
konja dla spuszczam so na tebje, o Knježe!

Moja duscha spuszczja so na joho słowo,
moja duscha dowěrja so Knjezej.

Wot rańšcheje wachi hač do nočy dowěr so
Išrael Knjezej. Pschetož pola Knjeza je směl-
noscz, a pola njoho nadobne wumoženjo.

A wón wumoži Išraela wot wschitkich joho
njesprawnosczow.

„Wótcze našch.“ — „Strowa sy Marija.“

Knježe daj jim wěczny wotpocžink a wěczne
swětlo swěcz jim.

W wobzankujenju

modli so zas we najhlubšchej pobožnosczí k Žězusej
Křystusej, we najswjećišchim sakramencze wótkarja

pschitomnomu. Woprawjej so duchownje, hdyž so modliš:

D knježe, ja khudy hrěšnik, njejsym hódny, zo by zastupił do mojeje wutroby ale twojeje njeskónčnjeje luboscze dla směl so nademnu.

D knježe, ja njejsym hódny, zo twoje džěcžo rěkam, ale twojoho čerpjenja a wumrjecža dla, wodaž mi khudomu hrěšnikaj.

D knježe, ja njejsym hódny, zo twoje swjate mjeno wupraju, ale njezastorež mje wot twojoho swjatoho woblicža ale popschej mi nětko a we mojej smjertnej hodžinje z njeskónčneho morja twojeje hnady jeno jenicžku krepku.

Daj mi wošebje tu hnadu we tymle swjatym času, zo bych so tał wuspówjedał, zo bych wučiščeny był wot wschittich swojich hrěchow, a zo bych tebje we swjatym woprawjenju tał dóstał, zo njebych ženje wjac wot tebje džěleny był. Amen.

Chcesch hišcže dlěje we cyrkwi woštač, móžesch jenu litaniju spěwacž a to pschi přěnim wopytanju litaniju wo swjatym Duchu, pschi druhim litaniju wo škódkim mjenje Žězusewym, pschi tseczim lauretanšku litaniju a pschi šchwórtym litaniju wo wschittich swjatyh.

Pschi druhim wopytanju cyrkwe.

Modli so, kaž pschi přěnim Žězusej we najswjećišim sakramencze woltarja a prosch Ducha s. wo pomoc. We duchu podaj so potom k Pilatusej a wofoschej we duchu stołp, pschi kotrymž bu Khrystus

schwifany a potom modli so pobožnje scžehowacu modlitwu.

Modlitwa k czerpjacomu zbóžnikej.

Najdobrocziwshi Božo, k zarunanju za wschitke zle a wopacžne skutki, kotrež sym hdy z mocami mojeje dusche a zmysłami a stawami mojoho czěła wobeschol, wopruju tebi njewuprajomnu hańbu a njewurjekuitu boloscž, kotruž je twój syn wustal, hdyž jomu do woblicza czerpjachu a pluwachu, joho psched Herodesom a Pilatusom njesprawnje wobzkoržowachu, hroznje wusměschwachu a hanjachu. Za tebi wschitko wopruju, sčtož je czerpjel, hdyž bu njeczescziwje swojeje drasty wuslecženy, njesmělnje k stołpej pschijazany, surowje schwifany a rozbity, hdyž pschitym tak wjele swojeje najswjeczišcheje krewje pschela. Bohladaj na njoho, najmiloscziwshi wótcže, kať wonjecžescženy wón pschi stołpje steji, kať hluboťo wón zdychuje, pschez kať wjele módrjencow a krawnych ranow je joho najswjeczišche czěťo rozbite, kať wjele krepkow joho najswjeczišcheje krewje je z joho ranow na zemju panyťo. Wschitko to wopruju tebi ze sobuželnosću a džakownosću a proschu tebje, zo by pschez móć a zaslužby tutych czerpjenjow we twojej lubosći mje wokrucžicž a mje tebi cyle spodobnoho scžinicž chcyť.

Glej najmiloscziwshi Božo, za zaťhomdženjo wschitkich dobrych skutkow, kiž sym z lenjosće a z liwkosće zanjchať, wopruju tebi tamnu lubosć, z kotrejž je twój bóžiti syn njesměrne

bolosće wustak, hdyž bu z bjezbóžnymi smě-
 čami postrowjany a hanibnje popluwany, nje-
 smělnje bity, psched sud stajeny, njesprawnje wot-
 sudženy, mordarjej do zadny stajeny a pschez zlost-
 niwe wołanjo ludu k smjerczižadany. Za wo-
 pruju tebi bolosćiwu pucž, kotryž je cžežki kščiž
 na ramjenju njeso, na kalvarsku horu schoł, ja
 tebi wopruju, sčtož je wón pschez mucžnosć swo-
 jich swjatyh stawow, pschez njesmělnosć hru-
 bych wojačow, pschez džiwe wjejeło zazlobjenoho
 ludu cžerpil; tebi wopruju wsčitke jeho krawe
 stopy a wsčitko, sčtož je hewak na tymle kšči-
 žowym pucžu dokonjal a wustak. Wsčitko to
 tebi wopruju z džakownosću a sobuželnosću a
 proschu twoju njewuprajomnu dobročiwosć, zo
 by mje pschez móc a zaslužbu tutych cžerpjenjow
 wot wsčitkich hrěchow wucžisćicž a mje tebi
 cyle spodobneho scžinić cžył. Amen.

Na to próstwy a wšcho druge kaž pschi přenim
 wopytanju; hladaj str. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27.

Wšchi třecim wopytanju cyrkwe.

Modli so zas k Žezusej we najswjećišim sakra-
 mence wołtarja a prosch Duchu s. wo pomóc kaž na
 stronje 17. a 18. We duchu podaj so na kalvarsku
 horu, wokoškej we duchu swjatu zemju a modli so
 pobožnje scžehowacu modlitwu.

Modlitwa k cžerpjacomu zbóžnikej.

Najmilosćiwšchi Božo, za wsčitke hrěchi,
 kiž sym z tym wobeschoł, zo sym mocy swojoho
 cžěka a dusche zle nałożak, wopruju tebi tamnu

pšchewulku boloscź, kotruž je twój syn wustal,
 hdyž bu jomu na kalvariskej horje draſta z mocu
 wottorhana a z tym nabite rany wobnowjene.
 Za tebi woprju tamnu njewuprajomnu martru,
 kiž je czerpjet, hdyž buſchtaj joho najſwjeciſchej
 rucy a nozy z tupymi hozdžemi na kſchiž pſchi-
 bitej. Dopomú ſo, najmiſoſcziwſchi wótcze, we
 kaſ ſurowej bolosczi twój bójſki ſyn na drjewje
 kſchiža ležeſche, pſched njewuprajomnej bolosczu nje-
 wjedžo, hdže ma ſwoju hłowu połožiť. Dopomú ſo
 na ſylzy, kotrež joho woczy ronjeſchtaj, na zdych-
 wanja, kotrež ſo z joho wutrobny wuwinychu,
 na krepny krewje, kotrež z joho ranow kapachu,
 na ſmjertnu ſtyſknoſcź, kotraž we joho wutrobje
 wotuczeſche. Wſchitke tute krawawe krepny a ſylzy,
 wſchitke martry a boloscze, luboſcź a ſczerpnoſcź,
 z kotrejž wón wſchitko to znjeſe, tebi ja woprju
 z najnutrniſchej ſobuželnoſcžu a džaſownoſcžu a
 proſchu tebe, zo by mje wot wſchitkich mojich
 hrěchow wucziſcźicź a mje tebi cyle a we wſchit-
 kim ſpodobnoho ſcziwicź chcył.

O najmiſoſcziwſchi wótcze, za wſchitke moje
 ſmjertne a za wſchitke moje ſnadne hrěchi, za
 wſchitku liwkoſcź a wſchitke zaſomdženja, za
 wſchitke ſwoje zawinjenja a zaſlužene khoſtanja,
 woprju tebi njewurjeknite boloscze, kotrež cželo
 a duſchu twojoho bójſkoho ſyna pſchewzachu, hdyž
 bu na kſchižu powyſcheny, hdyž bu drjewo kſchiža,
 na kotrymž z cyłej cžežu ſwojoho cžeta wiſaſche,
 z mocu do zemje zapuſchcžene. Za woprju
 tebi wſchitke wuſměſchowanja a hanjenja, kotrež
 je tehdom ſlyſhecź dyrbjał; wſchitke joho ſwjate

słowa, kotrež je ze kščiža ryczał; wščitke sylzy,
 kotrež je ronil, wščitke tyschnoscze, kotrež je
 wustal, wščitke zdychowanczka a modlitwy, kotrež
 je k tebi stal; wščitke hordžinske poczinki, kiž je
 na kščižu wisajo dokonjał, a z tym hnydom tež
 wščitke boloscze, kotrež su jeho hlubožo zru-
 dżena macž a jeho pscheczelojo czerpjeli, wščitke
 sylzy, kotrež su ronili. Naposledku wopruju tebi
 hórku, najsurowišchu smjercž, kotruž je pschez
 sylnoscz swojeje luboscze a svojich boloscžow
 czerpjet, we najhlubškej ponižnoscz tebe proscho,
 ty chcył pschez njeskónczne zaslužby jeho naj-
 swjecišchoho žiwjenja, czerpjenja a wumrjecza
 a pschez jeho najdróžšchu krej moju duschu wot
 wščitkich jeje hrěchow wuczisczicž, ju ze zasluž-
 bami a poczinkami jeho najswjecišchoho czło-
 wjestwa debicz a jej we hodžinje wustupjenja
 z tutoho swěta nanajdospołnišcho džel bracz dacž
 na tutych njeskóncznych zaslužbach twojoho bój-
 skoho syna Jězusa Khrystusa. Amen.

Nětko modli so próstwy a wščitko druge kaž na str.
 20—27.

Wšchi šchtwórtym wopytanju cyrkwe.

Modli so zas k Jězusej we najswjecišchim sakra-
 mencze woltarja a prosch Ducha swjatoho wo pomoc.
 We duchu podaj so zas na kalvarsku horu, wo-
 koschuj we duchu drjewo swjatoho kščiža a dokonjej
 scžehowacu modlitwu.

Modlitwa k kščižowanomu zbóžnikej.

Pohladaj, najdobrocziwšchi Božo, z tróna
 twojceje krasnoscz a z twojoho njebieskoho wo-

bydlenja na twojoho lubowanoho syna, kak wón
 wopuszczeny a wohańbjeny na křichu wisa, wu-
 pschestrjeny a na cyłym cžele ranjeny. Glej
 tute njewoblaflowane jehnjó, kiž we khlamje
 wjelkow ani swój hort njewotewri, zo by jenicžke
 słowo k swojomu wobaranju prajilo. Bohladaj
 na twojoho horecy lubowanoho syna, na najskód-
 schoho Žezusa, kak wón bohacze a dobrowólnje
 swoju krej za hrěchi svojich bratrow pschelije.
 Glej joho najswjeczišcu, najčesčownišcu, joho
 kralowšku hłowu, kak je wóna wot wótreje czer-
 noweje kóny pschekłóta, pschez slaboscž a boloscž
 smjercže skhilena. Glej joho najkrasnišche wob-
 licžo ze slěnamy poplutowane, z hozdžemi rózdrjene,
 z kroweju womazane, we smjercži zblědujene.
 Glej joho zlamanej, sylzójtej wocži, joho wo-
 hidženy hort, joho zblědujenej lichy, joho wu-
 pschestrjenej rucy, joho wuwinjene stawy, joho
 z ranami pschikryte cželo, joho wustorcženej ko-
 lenje, joho wot surowych hozdžow pschekłótej rucy
 a nožy, joho wotewrjenu stronu, joho cyłtu z
 hańbu, z ranami a ze smjertnej blědnoscžu pschi-
 krytu schtatknošč! Dopomni so, najsmělnišchi
 wótcže, schtó je tak cžerpjel, ale dopomni so tež
 we twojej huadže, za koho je wón cžerpjel.
 Njeje wón twój lubowany syn, kotrohož sy, z
 twojeje wótcowskeje wutrobny płodžil wot wěcž-
 noscže? Njeje wón tamne njewinowate jehnjó,
 kotrež bě tebi poslušne hač do smjercže a kiž
 so hačo wopor pschinjese k wujednanju za nasche
 hrěchi. Nječ tech tebe tak k smělnoscži pschecžiw-
 nam pohnuje, schtož je twój syn za nas k wu-

jednanju našchich hrěchow cžerpjet. Dopomni so
 na sylzy, kotrež je na křichu ronit, hdvž za
 svojich křichowarjow a za wšchitkich hubjenych
 hrěšnikow so modlesche: „wótcze, woda j jim.“
 — Tutoho twojoho syna, kiž je moje swjato-
 sczenjo a wusprawnosczenjo a wumozenjo, psched-
 stajam tebi a wopruju tebi joho za swoje nje-
 směrne hrěchi, njeskutki a zakomdženja. Glej ja
 wopruju tebi, najswjeczišchi wótcze, twojoho
 najponižnišchoho syna, kiž je tebi za wšchitko,
 sčtož sym z hordoscžu zhrěšit, pschebohate za-
 runanjo pschinjes, twojoho najpokornišchoho syna
 wopruju tebi, kiž je wšcho wurunał, sčtož sym
 z huěwom wobeschoł, twojoho najluboscziwšchoho
 syna wopruju tebi, kiž je wšchitke hrěchi hidženja
 a njeluboscze wujednał. Boho najmitoscziwšcha
 darniwoscž je wšchitko zaplacžila, sčtožkuli sym z
 nahramnoscžu a z njesprawnoscžu zawinył. Boho
 najswjeczišche skutki su zarunanjo za moju le-
 njoscž. Hlód a lačnoscž, kiž je wustał, zarunatej
 hrěchi njepoměrnoscze a khlóšcženja, kotrež sym
 wobeschoł. Njewinowatoscž joho najswjeczišchoho
 žiwjenja je wotmyła, sčtožkuli sym z njeczi-
 stymi myslemi, słowami a skutkami zhrěšit.
 Boho najwyschšcha postuschnoscž, we kotrejž bě
 wón postuschny hacž do smjercze křicha, je moju
 njepostuschnoscž zarunał. Tak njech joho nje-
 skóncžna dospołnoscž wuruna moju pschewulku
 njedospołnoscž, moju křudobu na wšchitkich po-
 cžinkach. To je najmitoscziwšchi wótcze drohi
 poklad, kiž mi sluscha a na kotryž so ja spus-
 cžam; to je wosobne myto, z kotrymž wšchitkou

doły zapłaczu. Za teby tak proschu pschez za-
 służby wschitkich woporow, kotrež je twój bójski
 syn za mnje pschinjest, wustyšch moju modlitwu,
 a psch wobrocž jeho njeskónčne zaslužby k mo-
 jomu wužitku, tak zo bych pschez swjate człowje-
 stwo Žezusa Khrystusa, twojoho syna, wot wschit-
 kich hrěchow wucziscženy, cyle czisty a bjez wschoho
 blecžka psched twojim najswjeczischim wóczkom
 stal, wobohacženy a wudebjeny z tamnymi póc-
 cziwoscžemi, kotrež najswjeczisce bójstwo two-
 joho syna we tutym jeho swjatym człowjestwje
 hačo njezakhódne płody pschinjese. Amen.

Nětko modli so próswy a wschitko druhe kaž na
 str. 20 — 26 a wobzanři pobožnosć jenoho dnja ze
 scžeho racy modlitwu.

Modlitwa k wobzankuženju.

O najdobrocžiwšchi Žezuso, wupraju tebi
 najnutrišchi džak za wschitke hnady, kotrež sy
 mi džensa z dokonjenjom wotpuskneje pobožnosće
 wopokazal. Wschitke moje modlitwy, kotrež sym
 dokonjal, položu ja do twojeje najswjeczisceje
 wutroby, zo by jim ty móc a zaslužbnosć a
 spodobanjo psched twojim njebjeskim wótcem
 dobył a wschitke slaboscže a zakomdženja z nje-
 skónčnymi zaslužbami twojoho najswjeczischoho
 wopora zarunal. Wudžel mi nětko hiscže swjate
 požohnowanjo, kotrež sy swojim japoschtolam
 pschi swojim donjebjesspěczu wudželil, zo bych
 kóždy čas we twojej hnadže zwoštač a tebi
 swěrnje služicž mohł. Amen.

**Modlitwa, kotraž móže so po a
dokonjenju poslednjoho dobroho skutka k
wobzankujenju modlicž.**

Džak praju ja tebi, najswjecišchi Božo, zo sy mi dokonjecž dał, šchož sy we mni započat. Nadžijam so z dowěrnoscž, zo sy mi we swjatej pokucze wschitke hrěchi hnadnje spuscežil, a we swjatym woprawjenju so ze mnu na najnutrnišcho zjenocžil. Měj džak za wschitke rozswětlenja, pohnuwanja a podpjeranja. Wopruju tebi z nowa wschitke nětko dokonjane pobožnosce, wodaj mi pódla wobeńdžene slaboscze, a wudžel mi nanajhnadnišcho hnadu dospołnoho wotpuska. Zarunaj z njeskóncžnoho poklada zaslužbow našchoho zbóžnika, šchož mojej slabosczi pobrahuje. D wubudž, mój Božo, hišcze junu wěrnú zelnoscz nad wschitkimi wobeńdženymi hrěchami, zascežep woprawdžitu žadławoscz psched kóždym žlym a wuforjen wschitku pschwisnoscz k kóždomu, tež snadnomu hrěchej. Njaduj wschitke nakhilnosce mojeje wutrobny po twojich swjatych kaznjach. Nječ duch pokuty mje stajnje wožiwja. Wschě cžerpjenja, wobcžeznosce a boloscze čcu podwolnje, scžerpnje a ponižnje znjescž. Spuscež dha, o Božo, wschitke khostanja, kotrež běchu mi wot twojeje sprawnosce pschimějene, tak zo bych z wjesolej wutrobu tele swjate město džensa wopusczežič mohł. Nječ mje tak žohnuje a zakita Bóh Wótc † a Syn † a Duch † swjaty. Ahwalba, džak a cžescž budž Tebi najwyschša,

najswjeczisha njedželomna Trojica. Njech pošlynja moju wěru twoja bójska wschobomóc, njech ju rozswětla twoja bójska mudrosć, njech ju zařita a dořona twoja bójska dobroćiwosć, tak zo bych ju we hodžinje swojeje smjercze pšched tebjje pščinjes njezranjenu a njewořtabjenu, na dobrych skutkach a počinkach płódnju. Amen.

Čiřećat L. A. Donnerhať w Budyřinje.

o=
sch
ju
tat
ed
na

